

novice

Glasilo Socialistične
zveze delovnega ljud-
stva občin
Kočevje in Ribnica

Izdaja ČZP »Kočevski tisk« Kočevje.
Urejuje uredniški odbor. Odgovorni
urednik France Grivec. Uredništvo in
uprava: Kočevje, Ljubljanska 14/a. Te-
lefon uprave in uredništva 389. Letna
naročnina 800 din, polletna 400 din in
jo je treba plačati vnaprej. Za ino-
zemstvo 2000 din oziroma 3 ameriške
dolarje. Tekoči račun 600-27-1-265 pri
NB podružnica Kočevje

Leto VII. - št. 42

KOČEVJE, 19. oktobra 1962

Cena 20 din

ITAS - nov delovni uspeh

V prvih dneh oktobra so bile predane investitorjem Hidroelektrarni Bajina Bašta in Hidroelektrarni Trebišnjica dve prekladalni postaji za cement.

Te prekladalne postaje za cement, od katerih je ena montirana v luki Dubrovnika - Gružu, druga pa na desnem bregu Drine v Peručju pri Bajini Bašti, so prve te vrste, izdelane in montirane v Jugoslaviji.

Prekladalna postaja v Gružu je bila izdelana in montirana za potrebe gradnje HE Trebišnjica. Kapaciteta enega silosa je 300 ton, skupaj 2400 ton cementa. Cement prihaja v Gruž z ladjami v raztresenem stanju in se s pomočjo posebnih črpalk in kompresorjev pnevmatsko prečrpa iz ladje v stabilne silose. Iz stabilnih silosov se polnijo avtomatski prevozniki silosi, ki cement prevažajo na 40

kilometrov oddaljeno gradbišče hidrocentrale.

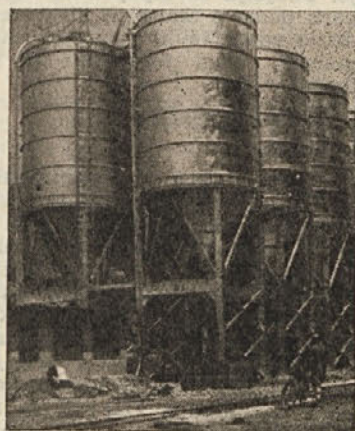
8 avtosilosov je dobavilo naše podjetje tako, da je kompletna oprema za transport cementa iz ladje preko stabilnih silosov prekladalne postaje, kamionov - prevoznih silosov in stabilnih silosov, montiranih na gradbišču, izdelek podjetja ITAS. Prekladalna postaja že obratuje.

Ladja s 400 tonami cementa je

izpraznjena v 11 do 12 urah. Preko prekladalne postaje v Gružu bo v treh letih gradnje prepeljana 300.000 ton cementa.

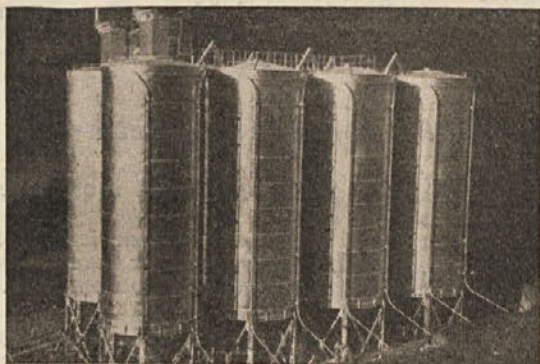
Ravno tako je prekladalna postaja, izdelana za potrebe izgradnje HE Bajina Bašta, konstruirana in izdelana v ITAS, s to razliko, da je kapaciteta enega silosa 500 ton cementa. Montiranih je 8 silosov, ki sprejmejo skupaj preko 4000 ton cementa. Cement dovažajo s kamioni - silosi iz cementarne Popovac. Prevozne silo-

(Konec na 2. strani)

Prekladalna postaja v Gružu s kapaciteto 2400 ton, izdelana v podjetju ITAS

Baterija silosov, montiranih na gradbišču HE Bajina Bašta. Kapaciteta je 4000 ton cementa. Silose je izdelalo naše podjetje ITAS

»Avto« ne bo dobil novih avtomobilov

UVOZNO DOVOLJENJE ODKLONJENO ♦ TEŽKIH TOVORNJAKOV PREVEČ ALI PREMALO ♦ ZA PODJETJE RENTABILNO, ZA SKUPNOST PA NE ♦ CESTNI PROMET ZAPOSTAVLJA KRATKE PROGE ♦ »DOLGOPROGAŠI« NAJ BI ŽE SEDAJ MISLILI NA BODOČNOST.

Italijanska tovarna OM je ponudila, po izjavi odgovornih uslužbencev podjetja »Avto« iz Kočevja, Jugoslaviji pod izredno ugodnimi pogoji (odplačilo v petih letih) nakup 200 vozil OM Titano. Jugoslavija pa je odklonila uvozna dovoljenja zainteresiranim avto podjetjem.

V »Avto« Kočevje, kjer so računali na 20-30 teh vozil, menijo da so ta vozila za dolgotrajni in mednarodni transport rentabilna in vzdržljiva. Prepričani so tudi, da je nakup teh avtomobilov odpadel zaradi zniževanja vseh nabav v zapadnem svetu. Pri »Avto« stoje zdaj pred problemom, kako obnoviti stari vozni park, ki je po 15 letih uspešnega dela doslužil.

S sedanjim voznim parkom podjetje ne bo moglo prevoziti niti blaga, za prevoz katerega imajo že sklenjene pogodbe z inozemskimi naročniki. Prav tako tudi niso zmožni uspešno poseči na domači trg, da bi sklepali dolgoročne pogodbe.

Dalje menijo pri »Avto«, da bi z mednarodnimi prevozi ustvarili že v dveh letih toliko deviz, da bi lahko odplačali z njimi uvožene tovornjake. Naslednja leta (ti avtomobili vzdržijo brez večjih popravil tudi po 5 do 7 let), pa bi donášali Jugoslaviji dragocene devize. Nakup novih avtomobilov, pravijo pri »Avto«, bi zagotovil tudi večji promet reški »Luki« in našemu brodarstvu, ker vozijo naša podjetja inozemsko (pred-

vsem avstrijsko) blago na Reko, medtem ko bi ga sicer vozili avstrijski prevozniki prav gotovo v Trst.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Pred zborom mladih

27. oktobra ob 8.30 uri se bo začela v dvorani množičnih organizacij v Kočevju občinska mladinska konferenca. Vabljenih je preko 100 delegatov. Mladina bo obravnavala predvsem aktivnost in vlogo mladine v družbeno političnih organizacijah, društvi in delavskem upravljanju. Analiza dela mladine je pokazala, da je mladina na teh področjih (z nekaterimi izjemami) napravila zelo malo. Letne konference vseh 32 mladinskih aktivov so zaključene. Udeležba na njih je bila dobra, žal pa so bile razprave slabše. Mladina je največ razpravljala o idejno vzgojnem delu. Pokazalo se je, da je mladina še premalo seznanjena z našo stvarnostjo, ven-

dar v glavnem ne po svoji krivdi, ampak zaradi slabših pogojev seznanjevanja.

Konference so pokazale, da je mladina aktivna tudi v drugih organizacijah, predvsem v SZDL (kjer je precej mladine v vodstvih osnovnih organizacij in kjer je mladina sodelovala na vseh akcijah, katerih pobudnik je bila SZDL), na kulturnem področju (kjer je sodelovala predvsem v Svo-bodah) in na športnem področju.

Še nekaj številke: V občini je okoli 2200 mladincev in mladink. Od teh je 1360 vključenih v mladinsko organizacijo, med njimi pa je aktivnih približno dve tretjini.

(jp)

Novo pošto grade

Ta teden so začeli kopati med poslopjem podružnice OZSZ in pošto temelje za novo pošto poslopje. Nova pošta bo še letos pod streho, maja prihodnje leto pa bodo začeli v njej predvidoma montirati 500 številčno avtomatsko telefonsko centralo. Pošta naj bi bila predvidoma gotova do proslave prihodnje leto. — Poslopje gradi splošno gradbeno podjetje »Zidar« iz Kočevja po načrtih Slovenija projekta. Stavba, v kateri bodo razen upravnih prostorov tudi 4 stanovanja, bo po zunanem videzu podobna sosednji zgradbi, v kateri je podružnica Zavoda za socialno zavarovanje.

"Avto" ne bo dobil novih avtomobilov

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po raznih statističnih prikazih je bilo tudi ugotovljeno, da imamo v Sloveniji dovolj prevoznih zmogljivosti za mednarodni promet, kar pa po mnenju predstavnikov »Avta« ne drži. Vsa podjetja, ki se ukvarjajo z mednarodnim transportom, so namreč začela nabavljati nova vozila, ker so sedanje zmogljivosti premajhne (z ozirom na povečan izvoz v drugem polletju), zastarele ali pa ne odgovarjajo predpisom o mednarodnem cestnem prometu posameznih dežel, za katere prevažajo. Podjetja so izpolnila vozni park delno s Saurerji, ki so zelo draga vozila in jih je treba takoj placati, razen tega jih pa ni dovolj.

DELNA REŠITEV JE V KOMUNI

Podjetje »Avto« je prepričano, da bi probleme pomanjkanja vozil lahko rešili vsaj delno tudi v okviru kočevske komunne. Vozila, ki so sposobna za dolgotrajni promet in jih uporabljajo naša posamezna podjetja na kratkih relacijah, naj bi pod določenimi pogoji odstopila »Avtu«. Ona pa naj bi uporabljala za prevoze domače avtomobile FAP, ki so na kratkih relacijah enako rentabilna kot tovornjaki OM. Tako sodelovanje in razumevanje, ki je v skladu s sedanjo gospodarsko politiko, bi pripomoglo, da bi se povečal dohodek podjetja »Avto« in komunne.

LE NAVIDEZNO RENTABILNO

V petek, 12. oktobra, je bila v Ljubljani tiskovna konferenca o

aktualni problematiki s področja prometa. Problematiko je razlagal novinarjem in odgovarjal na njihova vprašanja sekretar Izvršnega sveta za promet Bojan Polak. Ko je odgovarjal na naše vprašanje (ki je zajelo problematiko »Avta«, katero smo navedli zgoraj) in na vprašanja ostalih novinarjev, je povedal v kratkem tako:

Težki cestni promet na dolge relacije je rentabilen le, ker ga stimuliramo z majhnimi takсами. Naša avtoprevozniška podjetja so konkurenčna inozemskim samo zato, ker dobivajo 52-odstotno premijo iz sredstev federacije. Se pravi, da so ta podjetja rentabilna le z gledišča svojega podjetja, z gledišča skupnosti pa ne. Če bi imeli enake olajsave oziroma pogoje vsem prometnim podjetjem, posebno železniškim — kar bi bilo edino pravilno in do česar mora čimprej priti — potem bi se takoj pokazalo, da težki avto-tovorni promet na dolge proge ni rentabilen.

Dalje je tovariš Polak poudaril, da imamo v Sloveniji preveč težkih avtomobilskih prevoznih kapacitet, kar je pokazala posebna analiza. Ta odvišnost se pokaze posebno jasno, če primerjamo naše težke avtomobilske prevozne kapacitete s kapacitetami v drugih državah. Sedanjemu položaju pa niso kriva toliko sama podjetja, kot sistem, ki je tako povečanje stimuliral.

Nas cestni promet zastavlja kratke proge in se ukvarja preveč le s prevozi na dolge proge. Tako ni najbolje urejeno prevoznništvo na kratkin progah, hkrati pa odjedajo avto-podjetja prevoze že-

Tovariš Polak je poudaril, da je Jugoslavija odklonila uvoz av-

J. Prime

Delavci SGP »Zidar« so že izkopali temelje 20-stanovanjskega stolpiča za Rudnik. Stolpič, ki bo stal v Šeškovi ulici, bo dograjen predvidoma do prihodnjega 3. julija, dneva rudarjev. Z dograditvijo tega stolpiča pa še vedno ne bo rešen stanovanjski problem kočevskih rudarjev.

ITAS – nov delovni uspeh

(Konec s 1. strani)

se, 16 garnitur, od katerih sprejme vsaka 23 ton cementa, je izdelalo in dobavilo naše podjetje in mora v 4 letih gradnje hidrocentrale prejeti preko 350.000 t cementa. Da bi preskrba HE Bajina Bašta s cementom tekla nemoteno, je naše podjetje sklenilo dodatno pogodbo še za izdelavo dveh ozkotirnih vagonov, opremljenih s cisternami za prevoz ce-

Zanimanje za prekladalne postaje za cement v razsutem stanju je v Jugoslaviji veliko, tako da se trenutno dogovarjamo za dobavo dveh prekladalnih postaj, ki bi bile montirane v Jugoslaviji in eno prekladalno postajo, ki bi jo montirali na otoku Malta v Sredozemskem morju.

F. Rudl

Od petka do petka doma in po svetu — Od petka do petka doma in po svetu — Od petka do petka

● Mlada jemenska arabska republika se še vedno bori za obstoj. Saudova Arabija podpira z orožjem pretendenta na jemenski prestol princa Hasana, vendar prihajajo poročila, da revolucionarna jemenska vlada uspešno preganja napadavce. Poročajo tudi, da je nova vlada storila vse potrebno, da bi revolucionarni armadi zagotovila moderno orožje v boju proti kontrarevolucionarnim silam in tujim plačancem. Predsednik revolucionarne jemenske vlade EL Salal je na neki tiskovni konferenci izjavil, da obstajajo trdni dokazi, da se tuje sile vmešavajo v jemenske notranje zadeve in o poskusih tujih sil, da bi zlomile revolucijo. Govoril je tudi o vmešavanju Velike Britanije. Za neresnične in zlonamerne je označil trditve, da vodijo kontrarevolucijo jemenska plemena, ki naj bi ostala zvesta monarhiji. Revolucionarna vlada večkrat poudarja pripravljenost, da bo z vsemi silami branila revolucijo in se v slučaju nujne potrebe obrnila za pomoč celo na tuje države, pri čemer v prvi vrsti omenjajo Združeno arabsko republiko.

● Politični odbor OZN je razpravljal o prekinitvi jedrskih poskusov. Razprave se je udeležil tudi jugoslovanski predstavnik Vladimir Popović in predlagal, naj Generalna skupščina OZN še na tem zasedanju sprejme sklep o prekinitvi vseh jedrskih poskusov najkasneje do 1. januarja 1963, pri čemer naj podpre memorandum osmih nevezanih držav z dne 16. aprila letos kot osnovo za pogajanja in sporazum med jedrskimi silami. Ko je analiziral rezultate dosedanjih pogajanj o prekinitvi jedrskih poskusov, je Vladimir Popović ugotovil, da so nasprotja, na katera se jedrske sile sklicujejo, neznatna in da razlogi, ki jih za ta nasprotja navajajo, niso vselej utemeljeni.

● V Washingtonu sta se sestala predsednik Kennedy in Ben Bela. O njunem razgovoru niso objavili nobenih podrobnejših poročil, razen tega, da sta drug drugega seznanila o načelih zunanje politike obeh držav. Po tem obisku je Ben Bela odpotoval v Havano, kjer bo gost kubanskega premiera Fidel Castra. Ben Bela je prejel tudi vabilo Hruščova, naj obišče SZ.

● V času zaostritve berlinskega vprašanja je pripotoval v ameriško prestolnico zunanji minister Zahodne Nemčije Schröder. Ze dvakrat se je sestel z ameriškim zunanjim ministrom in z njim razpravljaj o Berlinu. Podrobnosti razgovora niso znane.

Vsekakor pa je Berlin spet stopil v ospredje mednarodnih dogodkov.

● Sovjetska zveza ima namen izvršiti serijo poskusov z novimi tipi večstopenjskih nosilnih raket za vesoljske polete. Izstrelitve bodo opravili med 16. oktobrom in 30. novembrom nekje na Tihem oceanu.

● ZDA tudi tretjič niso uspele opraviti napovedanega nuklearnega poskusa v veliki višini. Raketo in jedrski naboj so takoj po izstrelitvi morali uničiti.

● V Lizboni je za zaprtimi vrati sestanek med visokimi funkcionarji portugalske vlade in voditelji portugalskih kolonij, ki proučujejo nove ukrepe v zvezi s portugalskimi kolonialnimi posesti. Prisotni so predstavniki Angole, Mozambica, otčoja Capoverde, otokov Svetega Tomaža, Macaa in Timora, predstavniki Goe, Damana in Diua. Zanimivo je, da so na sestanku tudi kolonialni voditelji iz obalnih mest Indije, ki so letos postali sestavni del indijskega ozemlja. S tem hoče Portugalska poudariti, da so ta mesta »ključ indijske okupacij« še vedno njena. Namen konference je, proučiti »uvajanje večje samouprave v kolonije«. Tla so vroča in kolonializmu ure škode.

● V Elisabethvillu so podpisali sporazum o prekinitvi ognja med četami osrednje kongoške vlade in katanško žandarmerijo. Sporočilo določa, da je treba ustaviti premikanje čet in da bodo vse oborožene sile ostale na sedanjih položajih, dokler ne bo katanško orožništvo postalo sestavni del kongoške armade. Sporazumeli so se tudi, da čet v dosedanjih operativnih conah ne bodo več preskrbovali z orožjem, da bodo vrnili ujetnike in odstranili vse barikade na cestah severne Katange. Izvajanje sporazuma bo nadzorovala tristranska skupina opazovalcev, v kateri so tudi predstavniki OZN.

● V Beogradu so se začeli razgovori med misijo dobre volje Kameruna in jugoslovansko delegacijo o blagovni izmenjavi in o kulturnem sodelovanju.

● V ZAR je odpotovala delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije pod vodstvom Svetozara Vukmanovića, ki bo na obisku pri Federaciji sindikatov ZAR. Delegacija je bila deležna izredno toplega sprejema.

Od petka do petka doma in po svetu —Od petka do petka doma in po svetu —Od petka do petka

O predosnutku nove ustave

Zdaj je pred nami izdelan predosnutek naše nove ustave. O njem sta že razpravljala Zvezna ljudska skupščina in Glavni odbor SZDL, o njem se že na široko govori in piše v javnosti. Vse to zato, da bi bodoči osnutek in nova ustava bili čimbolj vereni prikaz naših razmer in družbene stvarnosti, zakaj ustava si ne sme ničesar izmišljati, predpostavljati, želeči ali domnevati, temveč je njena naloga, da ugotovi vse tisto, kar je, in da kaže družbenemu in državnemu razvoju nadaljno pot. Pa še en razlog je, zaradi katerega je potrebno, da se o predosnutku ustave tako na široko razpravlja: zvezna ustava velja za vse in vsakogar. Zato ne more spremeniti določb ustave niti republiška ustava, niti zvezni ali republiški zakon, niti odlok okraja ali občine, pa tudi noben akt samoupravnega organa ali delovne in druge organizacije, še manj pa samovolja posameznika. Vsako tako dejanje je protiustavno in nemalokrat tudi kaznivo. To niso nepomembne stvari in zato je še kako potrebno, da preidejo določbe bodoče ustave v zavest vsakega občana, da o njih pove svoje mnenje, še preden dobe določbe predosnutka značaj prave ustave.

Čeprav smo rekli, da bo naša nova ustava samo odraz že obstoječega stanja, vsebuje vendarle določbe, zaradi katerih jo lahko štejemo za resnično novo in edinstveno na svetu.

Od Ustavnega zakona dalje sta se pri nas vzporedno in prepletajoč razvijali »sferi« državnega in družbenega. Cela področja državne delavnosti so postala družbena. Tega pojma ne zasledimo nikjer na svetu. Celo države socialističnega tabora trdno stojijo na načelih močnega državnega aparata, ki s silo oblasti vodi politično in družbeno življenje. Razumljivo je, da ta — specifično naš pojav — je moral nujno najti svoje mesto tudi v predosnutku nove ustave. Medtem ko ne najdemo v klasičnih ustavah ničesar drugega kot to, kar se nanaša na državo in njeno razmerje do temeljnih pravic človeka in državljana ter na ustavni temelji, s katerim je določena družbeno ekonomska ureditev, bodisi da je ta temelj zasebna lastnina ali državno splošno ljudsko premoženje, obsega predosnutek naše nove ustave poleg te klasične vsebine še načela in organizacijo družbenega samoupravljanja in perspektive za nadaljno gibanje družbe v smeri socialistične graditve v komunizem, gospodarskih oziroma delovnih organizacijah, na področju pravnosti, kulture, znanosti in socialnega varstva, kar vse je urejeno v sistemu delavskega in družbenega samoupravljanja. Urejevanje teh zadev z ustavo ni nič manj temeljno, kakor je urejevanje državnih organov in federativnih odnosov. Glejano s tega stališča bo naša nova ustava prva resnično socialistična ustava na svetu.

Od klasičnih ustan se bo naša ustava še v nečem bistveno razlikovala: po teh ustavah je človek le abstrakten državljan, ki mu je treba samo dati določene pravice, ki naj mu zagotovijo mesto in položaj v razmerju do države in njenih organov. V našem novem ustavnem redu pa se bo pojavil človek s svojim osvobodilnim delom kot središče družbenopolitičnega sistema nenosredno in osebno. Funkcije samoupravljanja opravlja človek, človek unaravlja državo in človeku so namenjene vse dobrine socializma. Človek je proizvajalec in ustvarjalec, je naše nainičje bogastvo. Vse družbeni in politični sistem Jugoslavije izvira iz takega položaja človeka in zato je tudi človek postavljen v žarišče nove ustave.

Taka vloga človeka, da bi bila resnična, terja celo vrsto pravic človeka v ekonomski, socialni in politični sferi in naša nova ustava bo te potrebne pravice zagotovila; toda predvsem je potrebno, da so proizvodna sredstva resnično družbena, da do njih nimajo nihče lastninske pravice, pa tudi ne pravice do izključnega prilagajanja proizvodov družbenega dela. Nova ustava bo prav to storila in prav ta odločitev družbene lastnine iz sfere lastninske pravice je tretja načelna osnova naše bodoče ustave in novost, ki je ne pozna noben ustavni sistem na svetu.

Poleg navedenega bo naša nova ustava uvedla še celo vrsto novosti, od katerih pa se nam zdi potrebne omeniti le:

- načelo rotacije in omejitve ponovne volivnosti oziroma postavitve,
- volivni mehanizem,
- strukturo Zvezne skupščine,
- spremembe v položaju predsednika republike in
- uvedbo ustavnih sodišč.

Da bi se zagotovilo spoštovanje socialističnih in demokratičnih načel ter preprečilo razne negativne pojave, do katerih lahko pride v pogojih preveč počasnega obnavljanja vodilnih kadrov, bo nova ustava uvedla načelo omejevanja ponovne volivnosti glede nekaterih političnih funkcij na eno ali največ dve volivni obdobji in sistem rotacije v skupščinah, da bi bila zagotovljena potrebna kontinuiteta dela. Pa ne samo to: nova ustava predvideva tudi obvezno ponovno izvolitev (sodniki) oziroma ponovno postavitve (direktorji, državni sekretarji, inšpektorji) tam, kjer so bili doslej nekateri funkcionarji voljeni oziroma postavljeni brez roka na vodilni položaj, zlasti tudi v gospodarstvu. Tako bodo n. pr. v skladu z novo ustavo naslednji direktorji gospodarskih organizacij postavljeni na ta položaj le za dobo, ki jo bo določil zakon; no poteku mandatne dobe pa bo smel biti ponovno izvoljen. Podobno velja za voljene sodnike in sodnike porotnike, za imenovanje zveznih državnih sekretarjev in podsekretarjev, za generalnega sekretarja Zveznega izvršnega sveta ter za nekatere druge vodilne uslužbenke.

(Se nadaljuje)

Sergej Vošnjak odgovarjal na vprašanja občanov

Pretekli torek je bilo v Kočevju prvo množično zborovanje in razprava o predosnutku nove ustave Federativne socialistične republike Jugoslavije. Predosnutek je pojasnjeval in odgovarjal na vprašanja občanov član CK ZKS Sergej Vošnjak. Udeležba je bila dobra, saj so bili vsi sedeži zasedeni, nekateri poslušavci pa so morali celo stati.

Po predavanju, v katerem je na kratko orisal osnovne značilnosti predosnutka je odgovoril tovariš Vošnjak na naslednja vprašanja občanov:

Zakaj se je spremenil volivni sistem iz neposrednega v delegacijski?

Odgovor: Če volijo državljani vsaka 4 leta poslance, potem z njimi običajno nimajo stika, razen ob volitvah (tak primer je tudi v meščanskih demokracijah). Poslanci zastopajo potem v organih, v katere so voljeni, le svoje mnenje in ne mnenja volivcev in komune. Če pa se volijo predstavniški organi v komunih (nosredno), potem tudi predstavljajo in zagovarjajo mnenje komune in njenih prebivalcev. Zbori volivcev pa bodo imeli možnost preprečiti kandidature posameznega noslanca, medtem ko volili ne bodo.

Kako je z imenovanjem direktorjev?

Odgovor: Ustava določa, da mora tudi tu priti do veljave načelo ponovne postavitve. Direktorje bo imenoval delavski svet, razen za nekatera izjemna področja, ki so širšega družbenega pomena (radio, tisk itd.). Soglasje k imenovanju na bodo dajali upravni organi občine.

Zakaj govori ustava o občanu in ne o državljanu?

Odgovor: Zato ker ni človek le podanik, torej državljan, ampak predvsem unaravljaec in nosilec celotnega družbenega sistema, ki ima temelje v občini, torej občan.

Zakaj ima novi grb FSRJ 6 plamenic namesto sedanjih pet?

Odgovor: Ker imamo 6 republik, medtem ko smo se doslej ozirali na pet jugoslovanskih narodov.

Kako je razumeti načelo 8-letnega obveznega in brezplačnega šolanja v primerih, ko posamez-

niki zaradi objektivnih razlogov (vojna itd.) tega šolanja niso končali?

Odgovor: Ti primeri niso karakteristični in jih ustava ne more urejevati. Taki primeri bodo urejeni s posebnimi predpisi. Pač pa ustava odselej naprej zagotavlja obvezno in brezplačno osemletno šolanje.

Kakšna je razlika med nazivom gospodarska organizacija in delovna organizacija?

Odgovor: V bodoče naj bi se imenoval vse organizacije, ki se ukvarjajo z delom, delovne organizacije, ne glede na to, kakšno delo opravljajo: ročno, umsko ali strojno. Tako bomo imeli delovne organizacije tudi ne glede na področje dela (zdravstvo, kmetijstvo, gospodarstvo itd.). Namesto gospodarska organizacija bomo odselej rekli delovna organizacija na področju gospodarstva.

Kako je tolmačiti, da je zajamčeno izobraževanje otrok v njihovem materinem jeziku?

Odgovor: Jeziki vseh jugoslovanskih narodov so enakopravni (razen v armadi se izjemoma uporablja srbski jezik). Slovenski otroci imajo na primer v Beogradu in Zagrebu svoje šole, v Ljubljani pa je srbska šola. Otroci se na željo staršev lahko izobražujejo v svojem materinem jeziku. Seveda na ne bomo šli tako daleč, da bi zaradi enega otroka odpirali šole in nastavliali učitelje.

Ob zaključku je tovariš Vošnjak odgovoril še na 27 člen osnutka ki je malo nejasen. Razlagali naj bi si ga tako, da ima vsak proizvajalec vse pravice unaravljanja (tudi da voli in je voljen), na kar prav da ni dovolil 18 let in da gre varieteta za napaka pri tisku ali za enostopenjsko določeno končno pogodbo predosnutka. Vendar na ni izključeno, da predvidena osnutek prav to, kar je v njem zapisano.

Razgovor o ustavi

Prejšnjo sredo je v Ribnici predaval o predosnutku naše nove ustave tov. Sergej Vošnjak. Predavatelj je dal poseben poudarek načelom predosnutka ustave, ki govore o nadaljnjem razvijanju družbenega unaravljanja, o načelih osvoboditve dela, o načinu volitev itd. Po predavanju se je razvila razprava, v kateri so tov. Vošnjaku zastavili več vprašanj. Tako je poslušavce zanimalo, v čem je storjen nadaljnji korak v razvijanju samoupravljanja z uvedbo večdomneva sistema. Predavatelj je odgovoril, da bomo s tem nritečnili k odločanju večje število ljudi, ki delajo na posameznih področjih.

Vprašanje: Kako bi se vskladilo temeljno ustavno določilo, da je družba zainteresirana, da se pri razvijanju kmetijske proizvodnje tudi s predpisovanjem ukrepov v kmetijstvu zagotovi načelo prostovolnosti glede njihovega združevanja in glede njihovih gospodarskih razmerij z delovnimi organizacijami?

Odgovor: Na vsak način so

predpisi o minimalnem izkoriščanju zemljišč in komune imajo odloke o minimalnih agrotehničnih ukrepih, ki predpisujejo najnižjo možno uporabo gnojil in ostale agrotehniko. Vendar pa je treba pri sklenjanju pogodb o sodelovanju s kmetijsko organizacijo prepuščati kmetu svobodno odločitev. Pričakuemo na seveda, da bo kmetički proizvajalec vedno tesneje sodeloval s kmetijsko organizacijo, ker mu ta nudi poleg reprodukcijskih sredstev tudi strokovno pomoč.

Vprašanje: Ali bo mogoče v skladu z ustavo, da bi ljudski odbor zavrnil n. pr. odlok o agrominimumu, ki naj bi veljal za celo komuno (kot se je to n. pr. zgodilo v Ribnici)?

Odgovor: Smatram, da mora priti tak odlok pred ljudski odbor temeljito pripravljen in mora zajemati pogoje in posebnosti, ki vladajo v posameznih kmetijskih proizvodnih okoliših (predpis naj bo različen za n. pr. nižinske in višinske predele) (vec)

Če pa je v tebi več ženskega, kakor moškega kvasu, potem pa si obleci kiklo z gubami, da bi bila tvoja zadnjica videti bolj košata, da bi bil vsaj odzadaj podoben babi in pojdi plet peso in molsti krave, toda takšen na fronti nisi potreben, tam je tudi že brez tebe dovolj smrdu!

Samo meni se ni posrečilo bojevati niti leto dni. Med tem časom sem bil ranjen dvakrat, toda obakrat lažje: prvič lahko v roko, drugič pa v nogo; prvič od strele iz letala, drugič od drobca granate. Nemec je luknjal moj avtomobil od zgoraj in od strani, toda sprva mi je šlo vse po sreči. Šlo mi je po sreči vse dokler ni priklopelo do roba. V maju dvainštiridesetega leta so me ujeli pod Lozovenjkami ob tako nerodnem slučaju: Nemci so takrat silovito napadli in neka naša stodvaindvajsetmilimetrska baterija havbica se je znašla brez strelca; do vrha so natovorili moj avtomobil s strelivom in tudi sam sem tako natovarjal, da se je vojaška suknja od znojke lepila na hrbet. Zelo nam je bilo treba pohiteti zato, ker se nam je bitka približevala: na levi so grmeli tanki, na desni je odmevalo streljanje, spredaj streljanje in že je pričelo dišati po ožganem...

Poveljnik naše avtočete je spraševal: »Ali se boš prebil, Sokolov?« A tu ni bilo kaj spraševati. Tam so bili moji tovariši in morda že umirajo, jaz pa naj bi se tu obiral. »Kaj bi s tem?!« mu odvrnem. »Moram se prebiti in bastak!« »No,« pravi »udri! Stisni na vso moč!«

Jaz pa sem jo ucvrl. V življenju še nisem tako vozil kot takrat. Vedel sem, da ne vozim krompirja, da je previdnost s takšnim tovorom nujna, toda kakšna previdnost naj bi bila tukaj potem, ko se nam fantje z golimi rokami bojujejo, ko je vsa pot čez in čez razrita od topniškega ognja. Prevozil sem šest kilo-

ka pa se bije že za menoj. Kako to?

Kar priznajmo, tu so mi takrat noge klecnile same od sebe in padel sem kot spodrezan, potem ko sem spoznal, da sem že obkoljen in bolje rečeno — v fašističnem ujetništvu. Glej, kako se vse to dogaja na vojni...

Oh, bratec, ni lahko razumeti, da nisi v ujetništvu po svoji volji. Kdor ni tega poskusil na svoji grbi, tega boš le stežka prepričal, da v resnici dojame, kaj to pomeni.

No, takole ležim in čujem: tanki grmijo. Štirje nemški srednjetežki tanki so s polnim plinom peljali mimo mene tja, od koder sem prispel s strelivom... Kako sem le mogel to preživeti? Potem so se zvrstili vlačivci s topovi, mimo je šla poljska kuhinja, potem je šla pehota, ne na gosto, tako, ni je bilo več kot za raztepeno četo. Pogledam, pogledam na njih izpod očesa in se spet z licem prilipim k tlom in zaprem oči: zoprno mi jih je gledati in tudi v srcu je zaprno...

Mislil sem si, vsi so šli mimo, in dvignil sem glavo in evo jih, njih šest z brzostrelkami, kako korakajo sto metrov od mene. Vidim, krenili so s ceste in naravnost proti meni. Gredo molče. »Evo, pomislim, in moja smrt se mi približuje.« Sedel sem, nisem hotel leže umreti, potem pa sem vstal. Eden od njih se mi je približal na nekaj korakov, zgrabil za brzostrelko na rami in jo snel. In glej, kako smešno je ustvarjen človek: nikakršnega preplaha, nikakršne srčne plahosti ni bilo tisto minuto v meni. Samo gledal sem ga in si mislil: »Zdaj bo sprožil vame kratek rafal, toda le kam? V glavo, ali počez čez prsa?« Kot bi ne bil isti vrag, na katerem mestu bo prestrelil moje telo.

Mlad fant, še kar lep, črnkast, z ustnicami tenkimi kot nit in z napol priprtimi očmi. »Ta bo ubil in ne bo niti z

MIHAIL SOLOHOV

Človekova usoda 4

metrov, že bi moral kreniti na stransko pot, da bi se prethotapil do grape, kjer je bila baterija in tukaj vidim, pri moji veri, kako se naša pehota na desni in levi od stroja za kopanje vsiplje po odprtem polju in njihove bojne vrste že cefrajo mine. Kaj naj storim? Ali naj se obrnem nazaj? Pritisnil sem do konca. Pa tudi do baterije je ostal še kak kilometer, tudi krenil sem že na stransko pot, toda do svojih se, bratec, nisem mogel dokopati. Očitno me je iz daljnostrelnega topa težak izstrelil položil poleg avtomobila. Niti eksplozije nisem slišal, prav ničesar, samo v glavi mi je nekaj počilo in potem se ne spominjam ničesar več. Kako sem takrat ostal živ, ne razumem, in koliko časa sem ležal osem metrov proč od lijaka, tega si ne predstavljam. Osvestil sem se, toda na noge nisem mogel stopiti; glava mi je drgetala, ves sem se tresel, kakor bi imel vročino, v očeh tema, na levi strani hrbta nekaj škriplje in hrešči in v vsem telecu takšna bolečina, da veš, kot da bi me dva dni in dve noči zapored temeljito pretepali. Dolgo sem se s trebuhom plazil po vseh štirih po tleh, no, končno sem le nekako vstal. Spet se sicer ničesar ne spominjam, kje sem in kaj se je spet z menoj zgodilo. Spomin me je popolnoma zapustil. Spet leči pa sem se bal. Bal sem se, da če bom legel, ne bom več vstal in bom umrl. Stojim in se zibljem sem ter tja kot topol v viharju.

Ko sem prišel k sebi in se ovedel kakor se spodobi, sem imel občutek, kot bi stisnilo srce s ploščatimi kleščami: okoli se valja strelivo, ki sem ga vozil, nedaleč stran leži moj avtomobil, s kolesi navzgor, ves v razbitinah, bitka pa, bit-

očesom trenil, razmišljam sam pri sebi. Tako bi tudi bilo: snel je brzostrelko — jaz pa mu gledam naravnost v oči, drugi pa, poddesetnik, starejši od njega, lahko bi rekel, da je bil že prileten, je nekaj kriknil, ga potisnil vstran, pristopil k meni, nekaj po svoje neprestano žlobudral in pograbil mojo desno roko v laktu, to pomeni, da je otipal mišico. Poskušal je tudi spregovoriti: »O-o-o!« in kazal na cesto, proti sončnemu zahodu. Zacepetaj, češ, delovno živinče in delaj za naš reich. Kot gospodarja se je pokazal, pasji sin!

Toda črnivko si je ogledoval moje škornje in bili so na pogled dobri, pa je pokazal z roko: »Sezuj!« Sedel sem na tla, sezul škornje in mu jih podal. Iz mojih rok jih je naravnost iztrgal. Razmotal sem obujke, mu jih podal, sam pa sem ga gledal od spodaj navzgor, toda zarjul je, začel zmerjati po svoje in spet segel po brzostrelki. Ostali so rezgetali. Potem pa so mirno odšli. Samo oni črnivko se je trikrat ozrl na mene, dokler niso prišli do ceste, mežikal je z očmi kakor volkec in besnel, toda zakaj? Kot da bi mu jaz sezul škornje, ne pa on meni.

Kaj hočeš, bratec, nisem imel kam. Stopil sem na cesto, ozmerjal s strašnimi, vihravimi voroneškimi psovskimi in zakoračil proti zahodu, v ujetništvo!... Toda kaj zanič je bila takrat moja hoja, prehodil sem kilometer na uro, ne več... Rad bi stopil naprej, pa te iz ene strani zaziblje na drugo stran in po cesti jo voziš kot pijanec. Prehodil sem kratko razdaljo in dohitela me je kolona naših ujetnikov iz iste divizije, v kateri sem bil sam. Goni jih deset nemških vojakov z brzostrelkami.

T. PREŠEREN

Najdaljša noč

Nadaljevanje

Potem, potem so prišli dnevi in minevali. Delo je teklo po začrtani poti. Vse je bilo strogo določeno. Bilo je kot ogromen stroj.

Dobil je svoje mnenje o Nemčiji. Sedaj je vedel, da ni obljubljena dežela bogastva, kjer si lahko vsak pridobi avtomobil, dežela visokega zaslužka, standarda. To je dežela, v kateri se pretakajo človeške srage in kri, ob kruhu in vodi ter pivu in konzervah. To je resnična dežela garanja in trdih žuljev, tu štedijo vsako stvar in izrabljajo do skrajnih meja. Samo tujca ne štedijo!

Skupno s Hrvati se je uprl, ostali Slovenci ne. Prvi so bili za največ dvanaajsturno delo, drugi pa, ki so računali na decembrsko vrnitev v domovino in potem nazaj, so videli samo marke. Ni jim bilo za zdravje, bili so resnično preprosti kmečki ljudje. Med njimi so bili obrtniki, ki so doma zaprli delavnice. Drug drugemu so dokazovali, da so za visoko nadurno delo toliko obdavčeni, da se jim skoraj ne izplača. Tej skupini se je pridružil tudi Podboršek.

»Veš, Tugo, ne vem, kaj bo z nami, če ne bomo složni, saj Nemci komaj čakajo na razkol, da bi delali, kot bi oni želeli — tudi ponoči. Moramo torej doseči slogo za vsako ceno. Poskusil bom, kolikor bom lahko vplival nanje. Veš, do sedaj sem srečen, ker sem tako dobro zvozil. Če jo boste vsi, boste lahko zadovoljni. Lahko me čaka še nesreča, kdo ve? Vsekakor pa drži, če bi vsi doma delali tako kot v tujini in malo bolj štedili, bi imeli lahko doma Nemčijo. Resnično, Tugo, ni vse zlato, kar se svetli. Ti, ki so imeli tu srečo, in oni doma bodo lahko rekli, zakaj pa rineš tja, če to veš. Odkrito priznam, da tega, kar vem sedaj, nisem vedel prej in nisem hotel verjeti. Takih je še mnogo. Nihče ne bo vprašal tistih, ki so se tu izgubili, utopili, ki so se vrnili domov bolni in katere je domovina sprejela kot mati izgubljenega sina. Oprosti mi, Tugo, da ti vse to pripovedujem, ker je brez smisla tako govorjenje.«

Prvi skupini je uspelo! Delo bo trajalo dvanaajst ur, nekateri izmed Slovencev bodo delali po sporazumu, kadar bodo betonirali, neprekinjeno do ranega jutra.

Slišal je zaničljivo govorjenje Nemcev o Jugoslovanih. Dali pa so jim priznanje. »So pa delavci!«

Tuzomerju Podboršku je bilo žal, da niso dosegli, da bi delali vsi dvanaajst ur in bili složni. Bili bi enota, ki bi lahko marsikaj dosegla. »No, dobro je tudi tako,« je dejal Podboršek.

»Kot vidim, Podboršek, se dela v Nemčiji prekleto razlikujejo.«

»Seveda se, Tugo. Vsa javna dela na prostem so najtežja. Tu ni pravega ustaljenega reda. Dela se večkrat pretirano, včasih nič. To zavisi od vremena in delodajavca. Za primer vzemimo našega. On želi pred dogovorjenim rokom izročiti zgradbo naročniku, ker bo za to pobral masten izkupiček poleg že dogovorjene vsote. Tega dobička bodo deležni ljudje na vodilnih mestih, mi pa, saj vidiš, nič. Čimveč imaš nadur, več plačaš davka.«

V tovarnah imajo red. Nočno, dnevno izmenno, lahko jih je tudi več. Predvsem delaš redni delovni čas in morda kakšno naduro. Večinoma delajo na akord. Ko se delu privadiš, si veliko na boljšem glede denarja kot mi, čeprav delaš manj časa in manj naporno, vendar morajo tudi tam garati. Misliš, da ti bo dal Nemec marko, če si jo ne boš vsaj trikrat zaslužil. Toda nekaj drži, delo v tovarni težko dobiš. Nemci so prvi, nato ostali.«

*

— Tok misli se je ustavil. Te prekleto obveže so kot železni obroči! Šele sedaj je čutil bolečine, strašne, pekoče v prsih in glavi.

Moral bo ostati v bolnišnici določen čas. Razumel je razgovor zdravnikov, bil je še napol v nezavesti: »Nič hudega ne bo! Pacient je izven nevarnosti. Tudi posledic ne bo. Pač pa bo trajalo okrevanje dva do tri mesece. Potem bo soproben za delo. Treba bo urediti, da bo dobil kakšno lažje delo. To je v interesu socialnega zavarovanja...«

Razumel je to »lažje delo«. Vedel je, da si bo moral slej ko prej zaslužiti vsako marko z lastnimi rokami in še težjim delom, kot bi ga imel doma.

(Konec na 5. strani)

Razširjeni plenum sveta »Svobod« in prosvetnih društev Kočevje

Poživimo kulturno dejavnost!

V četrtek, 11. oktobra je bil v sejni dvorani Zavoda za soc. varovanje v Kočevju razširjeni plenum občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Kočevje. Zbrali so se zastopniki društev in Svobod iz Podpreske, Fare, Predgrada, Strug, Stare cerkve, Mozlja, Kočevja, Gimnazije in zastopnik mladine. Manjkali pa so zastopniki iz Osilnice, Kočevske Reke in Livolda, kar so navzoči z nevoljo vzeli na znanje in tudi ostro grajali.

Plenum se je zbral, da bi kritično pregledal svoje delo in da bi letna konferenca, ki bo sredi novembra, bila čimboljša. Odborniki sveta Svobod Kočevje so obiskali društva na območju naše občine in se osebno prepričali, da ljudje na podeželju čutijo veliko potrebo po kulturnih prireditvah prosvetnih društev in Svobod. Zato so zlasti apelirali na odbornike društev, naj za plenum pripravijo kritične analize stanja v njihovih društvih in Svobodah. Sedaj, ko so občni zbori večinoma že opravljeni, jim pač ne bo težko ustvariti si perspektiv za bodoče delo. Na plenumu naj bi se pogovorili o vseh problemih, ki težijo društvu in Svobode, da bi na letni konferenci bila poročila čimkrajša, jasna in jedrnata, že prečiščena in predebatirana, s tem pa tudi učinkovitejša.

Predsednik obč. sveta Svobod in prosvetnih društev Kočevje tovariš Smolej je poudaril, da mora biti vse prizadevanje Svobod in prosvetnih društev v bodoče še resnejše in prizadevnejše, ker je pred nami leto 1963, leto proslav 20. obletnice Zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju. Nato je ugotovil, da je kadrovska politika še vedno težavna, da si stanje na podeželju izboljšuje. Delo je oteženo, ker je premalo medsebojnega kontakta, obmana pa je velika. Niso materialne težave glavna ovira, da naše kulturno delo ne poteka še bolje, temveč stiska za kader delavoljnih ljudi. Kljub vsemu pa je razveseljivo, da je na podeželju še dosti idealizma. Ti naši idealisti tudi v tesnih razmerah nudijo ljudem izobrazbo, igre, jih uvajajo v klubsko življenje, zato tudi zaslužijo vso našo pohvalo.

Nato so poročali delegati. Prva je poročala zastopnica iz Fare Olga Mavrin. Iz njenega poročila je zavelo zelo razgibano društveno življenje. Prirejali so igre, lutkovni oder skrb za najmlajše, za občinski praznik pa so pripravili skrbno pripravljen kulturni program. Imajo klub, v njem pa razgibano klubsko življenje.

Obširno, vsebinsko zelo bogato je bilo poročilo Franca Mrharja iz Stare cerkve. Imajo izdatno pomoč Gozdne uprave. Dramski krožek, filmska sekcija in klub skrbijo za zabavo. Filmska sekcija ima nekaj težav zaradi okvar na aparaturi kinoprojektorja. Žal jim je, da je zaspalo pevsko društvo, ker pevci odhajajo v druge zaposlitve. Vsa kulturna gostovanja so bila v Stari cerkvi vedno uspešna, razen »Gallusovega« koncerta. Takrat se je tam zvrstilo v kratkem preveč gostovanj in je bilo občinstvo zasičeno. Želijo si ponovno gostovanje pevskega zbora »Gallus« iz Kočevja in tudi drugih.

Iz Podpreske je poročal Vinko Košmrlj: Za letošnje mlačnejše delo pri njih so subjektivni vzroki, pa tudi povezave z ostalimi društvi niso imele, razen z gasivci.

Mladina je pri njih nekam pasivna. Bolje bo, ko dobijo primereno sobo za televizor. Od občnega zbora, ki ga skrbno pripravljajo, si mnogo obetajo. Upravni in nadzorni odbor bosta čisto nova, zato pričakujejo izboljšanje.

V Predgradu je stanje društva malce kritično. Problem so nekateri funkcionarji. Članstvo tvori samo starejši, mladine pa ni blizu. Funkcij pri društvu se vsi otepajo. Nekaj več dela samo klub s televizorjem. V razpravi se je pa pokazalo, da se stanje v Predgradu da popraviti, ker so tam dani pogoji za boljše društveno življenje.

Zanimivo je bilo tudi poročilo iz Strug. Jože Nose je povedal, da

društveno življenje pri njih na videz ni bilo zelo živahno, zato pa je bilo vse, kar so opravili, kvalitetno. Imeli so tudi gostovanja iz Kočevja in Ljubljane. Potujočo knjižnico so temeljito prebrali in jo bodo zamenjali z novo.

Za MKUD »Matej Bor« v Kočevju je poročal Osterman Franc. Za običajno letno dramsko prireditev so gimnazijci v minuli sezoni uprizorili Strindbergovo »Gospodično Julijo« in z njo dvakrat gostovali, vsakokrat pri polni dvorani. Imajo dramsko, literarno, šahovsko, filmsko in prirodopisno sekcijo. Šahisti so nastopili tudi na turnirjih in tekmovanjih. Pri njih ni problemov, trudijo se samo čim več dijakov pritegniti v društvo. Navzoči so jim izrekli priznanje in jim želeli še nadaljnjih uspehov.

Za DPD »Svobod« Kočevje je poročal predsednik Matija Glad. Izčrpno poročilo, ki je vsebovalo delo in prizadevanje dramske,

pevske, godbene in lutkovne sekcije, je zaključil s prošnjo, naj bi več pažnje posvetili lutkovni sekciji, da bi lahko več storila za naše najmlajše. Poročal je tudi o obnovitvenih delih na odru, ki mora biti dobro pripravljen za proslave v prihodnjem letu. Za bodočo sezono še nimajo programa. Njegovo poročilo je izzvenelo zelo pesimistično glede na prosvetno delo v novi sezoni.

Nato se je razvila obširna in izčrpna razprava, v katero so posegali vsi. Tov. Smolej je ugotovil, da klubi na podeželju bolje delajo in tudi mladina, kakor pa v Kočevju, zato pa imajo in bodo imeli več uspeha. Pogoji za klube so skoraj povsod, samo delavcev primanjkuje. Morali bodo izboljšati povezavo med klubi, ljudje se morajo spoznati in skupno reševati vse probleme.

Ko je bilo govora o denarni podpori najpotrebnejšim društvom, so ugotovili, da bodo letos zaradi znižanih dotacij reševali samo najvažnejša vprašanja društev, manjše želje pa le v mejah možnosti. Obširno so govorili še o tem, katero društvo bolj zasluži, da ga podprejo in katero manj, o aktivizaciji mladine, kako poživiti nedelavna društva, o problemih širjenja kulture na vasi in podobnem.

France Cankar

60-letnica kulturnoprosvetnega dela v Loškem potoku

Na zadnjem občnem zboru KUD v Loškem potoku smo sklenili, da bomo letos proslavili 60-letnico kulturno-prosvetne dejavnosti. Najprej smo formirali sekcije, ker smo pričakovali, da bo tako delo bolj učinkovito.

Dramska sekcija je pričela delovati v drugi polovici leta, takoj

po zaključnih obnovitvenih delih v dvorani. Sedaj pripravljajo Kreftove Celjske grofe in lahko pričakujemo dober uspeh, saj sodelujejo tudi igralci izpred vojne.

Odgovorno nalogo ima tudi pevski zbor, ki je sicer zaradi odselitve nekaterih pevcev precej oslabil. Vseeno smo prepričani,

da bo Jože Modic, ki že nekaj let uspešno vodi zbor, tudi sedaj pripravil kvaliteten nastop naših pevcev. Za jubilejno proslavo se pripravljajo tudi naši tamburaši.

Po programu bo prva predstava 24. novembra, ko bomo podelili priznanja dolgoletnim aktivnim članom, po proslavi pa bomo položili venec na spominsko ploščo Ivanu Vrtačniku, po katerem se društvo imenuje. Naslednji dan bo premiera Celjskih grofov, 26. in 27. novembra predvidevamo gostovanje, 28. novembra pa bo slavnostna akademija v počastitev Dneva republike. Glavni program bo naštudiral šolska mladina.

Kljub temu imamo še precej težav, ki jih bomo lahko rešili le ob pomoči občinskega in okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev. Le tako bo ta kulturna manifestacija v celoti uspešna...

A. Košmrlj

»Dundo Maroje« na ribniškem odru

V soboto je bila v ribniškem Domu Partizana premiera komedije Marina Držiča »Dundo Maroje«, katerega je uprizorila ribniška »Svoboda«. Delo je pisano za izkušene igravce in vsaka vloga zahteva mnogo navora. Starega Dundo Maroja je prepričljivo zaigral Lojze Košir, katerega se pozna, da mu odrske deske niso tuje. Zelo posrečen je bil tudi France Dolšina v vlogi Marojevega sluga Bokčila. Vlogo Mara je dobro odigral Janez Drčar, čeprav je motilo njegovo gestikuliranje. Prav dobra je bila tudi Dušica Schvajnberger, ki je vlogo Lavre, prve kurtizane v Rimu, podala doživeto. V ostalih vlogah so nastopili še Ivanka Šmalc, Tatjana Sulentič, Dana Zalarjeva, Andrej Tomšič, nedosegljiv pa je bil v vlogi Pometa Tone Petek. Celoten ansambl je bil dobro vigran in celovit, tako da gre hvala za uspeh prav vsem, tudi tistim z epizodnimi vlogami (Ugo — Janez Peček, Popiva — Andrej Klemenc in drugi), predvsem pa odlični sceni, šepetavki in ostalim. Milena Bo-

rovac kot režiserka je z »Dundo Marojem« dosegla zavidljiv uspeh.

Da je delo uspelo, o čemer nam priča obisk, saj je bila dvorana dvakrat nabito polna, pa je za sluga tudi kostimov in scene, katere je posodilo za to uprizoritev Narodno gledališče »Ivan Zajca« iz Reke.

-lar-

Še enkrat: »Z VRATI TRESKAJO«

Čutim dolžnost, da ob kritiki gornjega dramskega dela dam nekaj pripomb. Ker pisec kritike ni bil seznanjen z objektivnimi težavami, ki so nastale tik pred uprizoritvijo, je nekatere igravce po mojem mnenju ocenil prekritično. Če upoštevamo dejstvo, da je tov. Koleta-Pogačarjeva prevzela vlogo nekaj dni pred premiero, ker je morala zamenjati igravko, ki vloge ni vzela dovolj resno in ker je imela samo štiri vaje, je svojo vlogo rešila več kot

dobro. Prav tako tov. Kozina v vlogi matere, ki je šla na oder z bolniške postelje brez glavnih končnih priprav, pri kreaciji njene zahtevne vloge ni kaj očitati.

Da bi zaradi teh okoliščin uprizoritev odložili, ni bilo možno, ker drugače do uprizoritve sploh ne bi prišlo.

Ker kritik s temi dejstvi ni bil seznanjen, je pri ocenjevanju obeh igravk vzel isti kriterij kot za ostale, ki so podali svoje vloge v normalnih pogojih. M. Glad.

NAJDALJŠA NOČ

Podboršek je imel prav: »Trdo delati ali pa iti domov.«

(Da bi le ozdravel. Noče pasti domovini v breme, raje pogine tu kot pes za plotom!)

*

Vstalo je novo jutro, rodil se je nov dan. V tej noči se mu je zdelo, da se je postaral za dvaj-

set let. Bila je najdaljša noč v njegovem življenju. To je bila noč, ki je ne bo pozabil, noč, v kateri se je ponovno rodil, ki mu je vlila novih moči. Še bo jutri nov dan, še bodo težke borbe, toda našel je resnico sam, resnico večrajnjega, današnjega in prihodnjega dne. »Sloveni niso napredaj nikdar!« — resnica, ki jo je povedal naš veliki pisatelj Fran Saleški Finžgar.

Konec

Vesele in žalostne iz NOB

FRANČ GRIVEC

Partizanček Sava

(Nadaljevanje in konec)

»Lačen sem. Če mi ne daš kaj za pod zob, bom požrl tebe!«

Brko je bil sicer orjak, toda v njegovih prsih je bilo drobno srce, ki je kaj rado skočilo v hlače. Tudi zdaj mu je drgetal trebuh. Vseeno pa je naglo pograbil cev puške in že je Sava razorožen in razočaran ležal pred vrati. Da bi prišel k sebi, je Brko popil kozarec vina, ki so ga pred dnevi zaplenili Nemcem in ga je hranil »za izredne priliko«.

»Seveda, jedli bi in pili, kadar bo pa sila, naj pa Brko dobi jedado kjer hoče!« je godrnjal v brado.

Savo se je besen vrnil k tovarišem, ki so se od smeha držali za trebuh: »Dajte mi bombo, opral bom ta sramotni poraz!«

Dali so mu italijansko »paradajzerico«, ki so jo prej razdrli in napolnili s pepelom. Pol ure kasneje je Sava že tretjič stal pred Brkom. Le-ta je najlepše sanjal, ko ga je deček prebudil:

»Hrano ali življenje!«

»Si nor ali kaj! Pusti me, da v miru počivam, sicer te bom zabil skozi okno na drugi hrib!«

»Tiho. Bomo videli, kdo bo koga kam brisal!« Iz »bombe« je potegnil varnostni jeziček in jo vrnil v Brka. Pepel se je raztresel, Brko pa je z velikim skokom planil skozi okno: »Vse bo pobilo!« Okno je bilo precej visoko in ko je trdo padel na hrbet, se je zvalil v dolino, kjer so ga že pričakovali tovariši in ga zmagoslavno odnesli nazaj v »postojanko«. Tu sta se dečka že mastila z raznimi dobrotami...

Brko se je kmalu potolažil in pogostil borce. Sava pa, ki je bil junak dneva, se je širokoustil:

»Da, potrebni so junaštvo, vztrajnost in iznajdljivost. Kaj nisem dobro ugnal debeluha?« Krepko ga je potrepil po trebuhu. Brko se je zasmejal in malčka dvignil visoko v zrak, da je trdo butnil z glavo v strop...

Tak je bil mali Sava: junaški, vztrajen in iznajdljiv. Vedno ga je spremljala sreča, tudi potem, ko sta z Jovico postala kurirja in sta marsikdaj potovala s pošto skozi sovražnikove vrste...

PARTIZANČEK SAVA — PARTIZANČEK SAVA — PARTIZANČEK SAVA

Slemenci grade vodovod

Prebivavci Slemen in Gregorja že dalj časa gradijo vodovod, tako da bodo napeljali vodo v vse vasi. Gradnja vodovoda bo stala preko 30 milijonov dinarjev, kar bodo prebivavci tamkajšnjih vasi v glavnem vse sami prispevali.

Vpadanje divjadi

(jp) — O škodi po divjačini je na zadnji seji razpravljala tudi Svet za kmetijstvo in gozdarstvo ObLO Kočevje. Zastopniki obeh gojitvenih lovišč in lovskih družen so poudarili, da dela divjad škodo predvsem zato, ker je letos slabo obrodil žir in ker je bila suša, pa tudi zato, ker se je stalež nekatere divjadi, predvsem medvedov, povečal. Divjad prizadene največ škode obkolpskim kmetom. Svet je sklenil zadolžiti vse lovske organizacije prizadete območja, naj ugotove, če je povečani stalež divjadi kriv za povzročeno škodo. Na posebnem sestanku lovskih organizacij in višjih lovskih organov pa naj bi se pogovorili tudi o morebitnem večjem odstrelu (če je stalež divjadi prevelik in da zato dela škodo) in sploh, kako zmanjšati škodo po divjadi.

Še vedno divjad

Divjad dela tudi po Loškem potoku precej škode. Jeleni so napravili precej škode na krompiriških, medvedi pa na koruzi. Včasih pride medved prav do hiš...

Smo v mesecu varnosti, ko mora vsakdo, predvsem koristniki cest, čimveč prispevati za zmanjšanje prometnih nesreč. Na sliki: pionir iz Sodražice usmerja na križišču promet

Podružabljanje gozdne proizvodnje

(fg) Ribnica — Pred sečno sezono so se prejšnji četrtek zbrali v Ribnici gozdarji, ki delajo v zasebnem sektorju gozdov, da bi se pogovorili o nalogah, ki jih čakajo v zvezi s podružabljanjem gozdne proizvodnje. Iz referata referenta za gozdarstvo in besed ostalih udeležencev je bilo mogoče razbrati več stvari. Vsekakor pa je najvažnejša naloga gozdar-

jev, čim podrobneje razložiti gozdnim posestnikom bistvo podružabljanja gozdne proizvodnje in ostale oblike pogodbenega sodelovanja s kmetijsko zadrugo. S tem namenom so gozdarji gozdnega obrata KZ Ribnica obiskali več naselij in se pogovorili z ljudmi.

Med lastniki gozdov je še vedno precej nejasnosti o namenu te akcije, čeprav je znano, da je podružabljanje nujno za povečanje proizvodnosti v gozdarstvu. Ker pa nezadostna gozdna mehanizacija še ne dopušča večjega razmaha procesa podružabljanja gozdne proizvodnje, je sodelovanje kmetovavcev z lastnim orodjem še nujno potrebno.

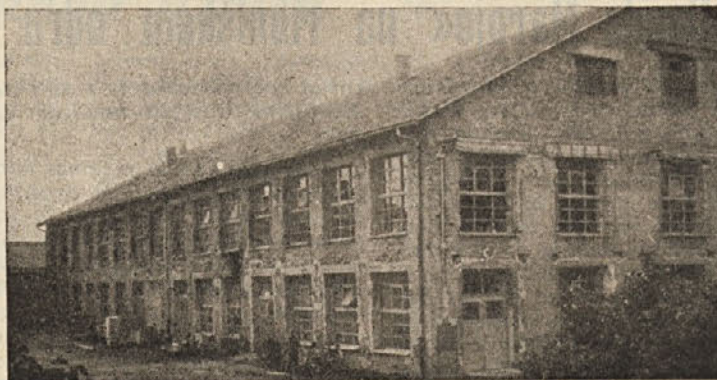
Sklenjene pogodbe bodo tudi zagotovile za realno planiranje lesne industrije v letu 1963. Kmetijska zadruga bo s svojimi razpoložljivimi stroji na uslugo vsem, ki nimajo dovolj lastne delovne sile. Pri tem pridejo najbolj v poštev nekmečki gozdovi in gozdovi opešanih kmečkih družin. Prav zato so na zboru gozdarjev osvojili predlog KZ Ribnica, da bi takoj navezali stike z lastniki gozdov, ki niso kmetije, ker so ti gozdovi najbolj potrebni družbene pomoči.

Gozdarji so si po zboru ogledali gospodarjenje z gozdovi na območju Marinovca v Veliki gori in v Travnici gori.

Podružabljanje gozdne proizvodnje lahko opravi le ena gospodarska organizacija v občini in ne več. Občinski ljudski odbor bo odločil, katera gospodarska organizacija se bo s tem ukvarjala. Vsekakor pa lahko upamo, da bodo kmetijske zadruge sposobne ustanoviti dovolj močan gozdni obrat, ki bi prevzel to nalogo...

Polharski večer

Dom na Travnici gori je 13. in 14. oktobra organiziral polharski večer, ki bi se ga, tako so pričakovali, udeležilo veliko ljudi. V domu so pripravili že okrog 40 polhov, polharji pa bi jih lahko nalovili še več. Žal je v soboto zvečer pričelo deževati, tako da udeležba ni bila posebno velika. Kljub temu pa je nekaj polharjev nalovilo precej živalic. Kajpak je bilo tudi dobro poskrbljeno za dobro voljo (glasba), pijačo, jedarčo so pa tako polharji preskrbeli!

Podjetje »Oprema« se je julija preselilo v nove prostore, ki so vsaj znotraj že precej zadovoljivo urejeni, medtem ko je zunanost stavbe še neometana (glej sliko). V podjetju pravijo, da bodo napeli vse sile, da bi dobili sredstva, potrebna za ureditev zunanosti stavbe, kot posojilo ali pa da bi jih, če se bo le dalo, ustvarili doma.

Podjetje namerava v kratkem postaviti tudi večjo lopo, v kateri bo skladišče in krojilnica za grobi razrez lesa. Za gradnjo lope bodo porabili tudi del stare lope, ki so jo imeli pri bivšem obratu mizarstva. Lokacija je že odobrena, v kratkem pa bodo dobili tudi gradbeno dovoljenje. Gradnja lope in nabava še potrebnih strojev bo stala 6 milijonov dinarjev. Ta sredstva bo podjetje dobilo kot posojilo iz sklada gospodarskih rezerv občinskega ljudskega odbora. Podjetje se je odločilo, da porabi kredit le za gradnjo in nabavo strojev (ne pa za ureditev fasade podjetja), zato ker je nujno zaradi pocenitve izdelkov najprej urediti proizvodnjo. Le tako bodo namreč lahko konkurenčni, se pravi, da je to pogoj tudi za njihovo uspevanje.

»Kako smo udarili, ve zgodovina«

Prejšnjo nedeljo, 14. oktobra, so buldožerji in kompresorji na Turjaku utihnili. Z vseh strani, z velikolaške in iz ljubljanske smeri, so pripeljali številni avtomobili udeležence jubilejne proslave, 19-letnice napada na utrjeni turjaški grad. Staro, razmajano zidovje nekdanj mogočnega gradu, ki ga sedaj že prerašča trava, so napolnili nekdanji borci — Prešernovci, ki so se sedem dni tolkli za trdnjavo in jo končno 19. septembra 1943 po hudih bojih tudi zavzeli.

19. september je bil doslej praznik velikolaške občine, letošnje praznovanje pa so prestavili. Priredili so različna tekmovanja, obnovili napad na grad, najpo-

membnejše pa je bilo srečanje starih borcev, ki se morda že več let niso videli. Proslave so se v glavnem udeležili borci Prešernove brigade, ki je Turjak zavzela, ter nekdanji aktivisti iz bližnje in daljnje okolice.

Slovesnost je začel generalmajor Dušan Svava-Dule, nekdanji komandant Prešernove brigade, ki je vodil napad. V svojem nagovoru je orisal dogodke poleti in jeseni 1943. leta, propad Italije in zmagovit razmah osvobodilnega gibanja ter uspehe Štirinajste divizije. Na Turjaku se je takrat zbrala elita belogardistov-izdajavcev. Med drugim je gov. Dule dejal: »Turjaka niso napadali samo mitraljezi, niti topovi — temveč smo ga napadali

mi, ljudje, partizani. Takrat je vsak borec tvegval svoje življenje. Dvakrat so izobesili belo zastavo in dvakrat, ko smo se jim približali, so streljali po nas! Zato jim nismo verjeli. Udarili smo. Kako smo udarili — ve zgodovina!«

Leta teko, nekdanje trpljenje blede in tone v pozabo. Nikdar pa ne bodo pozabljeni veliki trenutki naše osvobodilne borbe; ostali bodo v nas, trajen spomin in veličina naše preteklosti. To pa je tudi pokazalo nedeljsko srečanje Prešernovcev na Turjaku, kjer so se podrobno domegnili, kako bodo proslavili 20-letnico velike zmage nad izdajavci našega naroda — belogardisti!

(vec)

Urednikova pošta

Ali je dinar res tako malo vreden?

TOVARIS UREDNIK!

V ribniških gostinam se dogaja, da nikoli nimajo uroov. Če si naročiš dva deci vina, kar stane 10 dinarjev, plačas pa s stoletarskim kovancem, ne dos aovti nazaj su dinarjev, ampak samo 20 ali celo 20. Prav isto je pri zgornju, katerega pol deci stane s postrežnino 44 din. Navduano plačas tako zganje s 45 ali 50 amarskim kovancem. Nazaj ti aa natakarcica veano le 5 din, o amarju pa ni ne auna ne sluna. Sprusujem se, kam se le-ta izguoi, ali v koristi podjetja ali v zep natakarcice. Saj amar, en sam amar res ne pomeni mnogo, vendar pa preastavlja aenar, in tisoč kozarckov zganja pomem za natakarcico ali za podjetje 1000 amarjev. Gost se zanj, za en amar, ne mara prepirati, ni mu pa vseeno, če ga dobi ali ne. Prav bi bilo, da gostinci v Ribnici o tem razmislijo.

-lar-

Rudniški srečolov

TOVARIS UREDNIK!

Želeli bi, da komisija rudniškega srečolova ZB, ki je bil

16. septembra 1962, objavi imena dobitnikov glavnin zadetkov v »Novicah«.

Susal sem ze nesteto kritik, ki so menda vsekakor opravičljive, češ da za glavne dobitke, kot so bili 1 v aparatu, spalnica, šivalni stroj, kuhinjsko posuštvo itd., ni bilo v »Novicah« objavljenih imen srečnih dobitnikov, medtem ko je bil objavljen dobitnik mopeda, ki po svoji vrednosti in ceni zaostaja za TV aparatom.

Da bi se porazgubil dvom o nepoštenih razdelitvi glavnih dobitkov, bi želel (in to ne samo jaz), da se torej ljudem pojasni, kdo je postal lastnik zgoraj navedenih zadetkov.

Franc Granda

Opomba uredništva:

Pozanimali smo se pri krajevni organizaciji ZB na Rudniku, kdo je dobil glavne dobitke in tovariš Jelen nam je povedal naslednje: Televizor je prejela Marjetka Smodiš — Cankarjeva 3, Kočevje, moped Jože Vega — Gorenje, žensko kolo — Slavko Kolarič iz Oneka, moško kolo Stanko Lango iz Kočevja. Dobitniki ostalih štirih večjih dobitkov (dvoje pohištva, šivalni stroj in radioaparat) pa se niso javili. S tem so tudi izgubili pravico do dobitkov (po štirinajstih dneh, kakor je bilo že objavljeno v Novicah).

Odprte tri žage

Prejšnjo sredo je bila v Ribnici skupna seja svetov za kmetijstvo in gozdarstvo, blagovni promet, gostinstvo in turizem. Na seji so govorili med drugim tudi o obratovanju žag venecijank. Znano je, da so žage venecijanke pred meseci zaprli, ker pa INLES — obrat v Ribnici ne more razrezati lesa privatnikom, je zaprosil občinski ljudski odbor, naj bi odprli dve ali tri žage venecijanke. Žage bi poslovale v sklopu lesnega kombinata. Občinski ljudski odbor je podjetju priporočil, naj bi odprli tri žage, na severnem in južnem koncu občine in v bližini Ribnice. Tako so predlagali za območje Slemen in Velikih Poljan žago Rigler v Zlebiču, potem Ilče-

vo žago v Goriči vasi ali Riglerjevo na Bregu in Zobčevo v Rakitnici.

Na seji so razpravljali tudi o pripravi na jesensko setev. Posejali naj bi boljše vrste pšenice; semena naj posreduje Kmetijska zadruga.

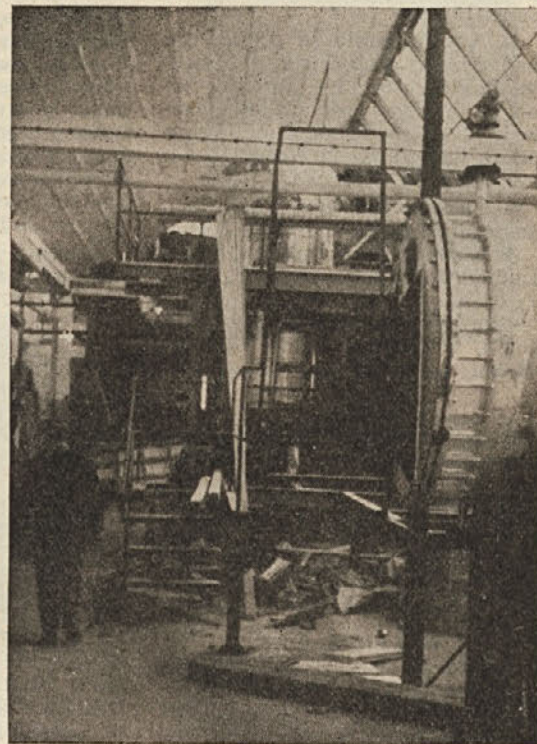
Prijateljsko srečanje

(ČRNUČE : KOČEVJE 3:1)

(te) — Zadnjo nedeljo bi morala biti odigrana v Črnučah zadnja tekma II. republiške odbojarske lige med domačini in odbojkarji kočevskega Partizana. Do prvenstvenega srečanja ni

prišlo, ker ni bilo sodnika, zato so se pomerili v prijateljski tekmi. Zmagali so domačini z rezultatom 3:1. Igra je bila zanimiva, vendar premalo borbena. Kočevjarji bodo morali še enkrat v Črnuče.

Novo v stari Kemični

Vzporedno z gradnjo nove Kemične tovarne rekonstruirajo tudi stari del, kjer bo začetna faza proizvodnje. Tu bodo proizvajali diciandamid, ki je osnovna surovina za nadaljnjo proizvodnjo. Dela gredo proti kraju. (Na sliki stari del kemične tovarne, kjer končujejo montažo kotlov in drugih aparatov ter strojev, ki so potrebni za proizvodnjo diciandamida.)

Prostore stare Kemične so tudi nadzidali. V nadzidani del bodo preselili poslovne prostore, medtem ko se bodo v sedanje pisarne razširili laboratoriji, ki imajo zdaj premalo prostora. Z nadzidavo so pridobili 400 kvadratnih metrov, kar jih bo veljalo 15 milijonov dinarjev, ki jih bodo prispevali iz lastnih sredstev. Nadzidava in ureditev prostorov bo gotova v začetku prihodnjega leta.

Tudi v Kočevju odlok o agrominimumu?

(jp) Svet za kmetijstvo in gozdarstvo ObLO Kočevje je pred kratkim zadožil kmetijsko zadrugo Kočevje naj prouči, za katera območja občine bi bilo možno in za skupnost koristno sprejeti odlok o agrominimumu (najnižjo dozo gnojila, obvezno škropljenje, menjava semen itd.). Za vsa območja bi bilo namreč odlok težko izvajati zaradi pomanjkanja strokovnega kmetijskega kadra. Na nekaterih predelih občine so namreč lepa zemljišča in primerni vremenski pogoji za večje donose, vendar so donosi še vedno nizki, ker zemlja ni prav obdelana in oskrbovana, pa tudi najprimernejših semen ne sejejo oziroma sadijo. Kmetijska zadruga bo svoje ugotovitve in predloge po-

sredovala svetu za kmetijstvo in gozdarstvo, ki bo o njih razpravljal in odločal predvidoma že na naslednji seji.

Pred arondacijo

Svet za kmetijstvo je na zadnji seji razpravljal o predlogih KZ Kočevje za arondacijo na območjih Suhorja, Banja loke in Fare oziroma Pirč. Ker KZ pred izobesitvijo predlogov za arondacijo ni seznanila s predlogi prizadetih lastnikov zemljišč, je prišlo do težav v Banja loki in na območju Fare. Zadruga naj bi v bodoče reševala tako občutljive stvari na primernejši način.

Zadrugi je namreč potrebno, da združi razdrobljena zemljišča, ker jih bo le potem lahko uspešno obdelovala, pa tudi potrebne kredite bo dobila (zemljišče med Faro in Pirčami je namreč močvirno in ga je nujno izsušiti, za kar pa zadruga nima sredstev in bi najela kredit) le, če ima zemljišča združena in urejene lastninske odnose.

ta teden za vas

KOČEVJE

Poročili so se: Mavrin Franc, delavec iz Borovca 14, star 25 let in Mikulič Pavla, delavka iz Kočevja, Ljubljanska cesta 29, stara 24 let; Vlašič Vladimir, avtomehanik iz Kočevja, Reška cesta 13, star 34 let in Janež Helena, delavka iz Kočevja, Reška cesta 11, stara 19 let.

V Novem mestu so rodile: Borkan Gizela, gospodinja iz Kočevja, Reška cesta 13 — deklica; Vidervol Marija, gospodinja iz Šalke vasi 105 — dečka; Janež Frančiška, gospodinja iz Kočevja, Kolodvorska 20 — dečka.

V Tisovcu je rodila: Nose Olga, gospodinja iz Tisovca 2 — dečka; **V Koprivniku je rodila:** Grgurič Ljuba, Gospodinja iz Koprivnika — dečka.

Umrli je: Trope Anton iz Kočevja, Podgorska ulica 43, star 54 let.

RIBNICA

Poročila sta se: Kratochvil Drago, osebni upokojenec iz Gorenje vasi 61 in Javornik Frančiška, gosp. pomočnica iz Gorenje vasi 1. **Rodila je:** Juvanc Anica, frizerka iz Ribnice 59 — deklica.

Umrli je: Fircik Jože, kmet iz Zadolja 7, star 61 let.

DOLENJA VAS

Rodila je: Pahulje Julijana, gospodinja iz Dolenje vasi 128 — deklica. V ljubljanski porodnišnici je rodila Tomec Rozka, uslužbenka iz Dolenje vasi 99 — dečka.

Umrli je: Zobec Marjeta, prežitkarica iz Dolenje vasi 59, stara 68 let.

KOSTEL

Rodila je: Piršič Marija, gospodinja iz Ajblja 10 — dečka.

KINO

JADRAN, KOČEVJE: od 19. do 21. oktobra ameriški barvni film »Konjeniki«, 22. in 23. oktobra ameriški barvni film »Bagdadska sirena«, 24. in 25. oktobra španski CS film »Vragoljan iz Tormeza«, od 26. do 28. oktobra francosko-italijanski film »Kdo ste vi, Mr. Sorg?«, in 28. oktobra matineja jugoslovanskega barvnega filma »Od Schwarzwalda do Črnega morja«.

RUDNIK: 20. in 21. oktobra japonski barvni film »Sampion in igravka«, 27. in 28. oktobra češki film »Alibi ni dovoljen«.

RIBNICA: 20. in 21. oktobra romunski film »Darclee«, 27. in 28. oktobra italijanski film »Mladolietnice«.

STARA CERKEV: 20. in 21. oktobra sovjetski film »Rdeče listje«, 27. in 28. oktobra ameriški film »Vremena«.

DOBREPOLJE: 20. in 21. oktobra ameriški barvni CS film »Tarzanova borba za življenje«, 24. oktobra italijanski film »Nezveste«.

Umrli je: Zdravič Margareta, prežitkarica iz Brsnika 1, stara 93 let.

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega očeta, moža in starega očeta

TROPE ANTONA

iz Kočevja, Podgorska ulica, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam na kakršen koli način pomagali. Posebno se zahvaljujemo sind. podružnici gostincev, ZB, upokojujencem, sosedom in sorodnikom za podarjene vence in cvetje. Posebna hvala vsem, ki so nam stali ob strani in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Jožefa, sin Bogo, hčerka Rozika z družinami, sin Tone, Milan in Vidka.

ČESTITKA

Karlu Zeletu iz Euclida 19 pošiljajo iskrene čestitke za god ter mu želijo mnogo srečnih let vsi domači iz Kočevja, sestri in ostalim pa lep pozdrav.

PRODAM

Ugodno prodam osebni avto Fiat 600. Naslov v uredništvu.

PREKLIC

Lovro STAROVASNIK, Kočevje, Trata 72, preklicujem žaljive besede, ki sem jih izrekel v gostilni RUDAR, Kočevje. Fani HEGLER, ker so neresnične in se ji zahvaljujem, da odstopa od tožbe.

PREKLIC

Preklicujem in obžalujem izjave z dne 11. 9. 1962 v gostilni v Podpreski o Ludviku Ješelniku iz Drage 28. — Jakob Šneberger, Draga 43.

Spored RTV Ljubljana

VSAK DAN: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

jev. 20.00 Novo v studiu 14. 21.00 Za konec tedna — ples. 22.15 Odaja za izseljenke.

SOBOTA, 20. OKTOBRA: 8.35 Glasba iz nekdanih in današnjih časov. 9.25 Zabavna glasba na šestih strunah. 10.55 Vsak dan nova popevka. 12.05 Kmetijski nasveti — vet. Milan Dolenc: Zaječavske bolezni pri konjih. 12.30 Od Liszta do Ravela. 13.30 Arije iz oper italijanskih komponistov. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Melodije od včeraj in orkestri od danes. 17.50 Nekaj priljubljenih operetnih naprevov. 18.10 Romanca in poloneza. 18.24 Pesmi in plesi iz Haitija.

NEDELJA, 21. OKTOBRA: 8.00 Mladinska radijska igra — Franjo Kumer: Junak Hon Kilj. 9.05 Izbrane strani baletne glasbe. 10.00 Še pomnite, tovariši... 10.30 Matineja komorne glasbe. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Od arije do arije. 16.20 Ogrlica s popevkami in prijetnimi melodijami. 17.15 Radijska igra »S. O. S.«. 18.30 Športna nedelja. 20.00 Izberite svojo melodijo. 22.15 Zabavni ansambli RTV Ljubljana.

RAZPIS

Podjetje ITAS — Industrija transportnih sredstev in opreme Kočevje išče nove sodelavce za izpopolnitev delovnih mest:

1. Tehnolog v pripravi dela in TEO —	2
2. Lanser v pripravi dela in TEO —	1
3. Planer v pripravi dela in TEO —	1
4. Tehnični kontrolor —	1
5. Gradbeni tehnik —	1
6. Elektro tehnik —	1
7. Konstruktorje —	

Pod 1 — strojni tehnik ali delovodja kovinske stroke, pod 2 — srednja strokovna izobrazba, pod 3 — srednja strokovna izobrazba, pod 4 — strojni tehnik ali delovodja kovinske stroke, pod 7 — strojni inženirji in tehniki.

Interesenti naj se po možnosti osebno oglasijo v podjetju. Podjetje bo razpolagalo z družinskimi stanovanji.

»ITAS« — Kočevje

Mlada tatiča

14. oktobra opoldne sta se dva otroka, stara 14 in 11 let, odpravila na tatinsko pot. Cilj je bil »Odpad« — skladišče v Kočevju. Starejši, ki je bil duhovni vodja podviga, je za »Odpadom« odstranil viseče krilo, šel v skladišče in odnesel nad 25 kg odpadne bakrene žice. Žico sta nato skrila v travi, zvečer pa jo odnesla drugam. Naslednji dan sta s pomočjo drugih otrok skušala ukradeno žico prodati »Odpadu« — in tako je ukradena žica priromala nazaj, tatiča pa sta bila odkrita. Starejši otrok je bil že v prehodnem otroškem vzgajališču, medtem ko je bil mlajši zapeljan.

Starši naj bi se bolj zavzeli za vzgojo svojih otrok in naj bi vedeli, kaj dela njihov otrok v prostem času. Je že tako, da otrok raje zaide, če ima možnost, na slabo kot na dobro pot. Če

otroci zaidejo na slabo pot, so za to v glavnem krivi starši! Nujno bi bilo staršem, ki ne skrbijo dovolj za svoje otroke (ki pijančujejo, dajejo otrokom slab zgled, ki jih pretepajo, ki ne skrbijo dovolj zanje in jih s tem morda celo silijo v slaba dejanja), odvzeti otroke. Bolje za otroke in ceneje za skupnost bo, če vzgaja take otroke, kot pa da bi se kasneje iz nje razvili prestopniki, ki bi skupnosti delali le škodo in presedeli večino let po zaporihih.

MEDVED S KOŠARO

(K) — Medvedje na vrtovih v Banja loki so že vsakdanji pojav. Na šolskem vrtu večkrat opazimo tudi »medvede« s košarami, ki skrbijo za ozimnico. Če že divjad ne razlikuje meje, naj bi jo vsaj ljudje.

• Za SMEH in DOBRO VOLJO •

RAZLIKA

»Koliko praviš, da imaš na žiro računu?«

»Pol milijona.«

»Potem imaš pa toliko kot jaz.«

»Kako kot ti, ko mi pa vedno govoriš, da imaš povsod samo puf.«

»Ne podcenjuj naše kreditne politike, saj je puf vendar tudi denar!«

ZAKAJ IMA RIBNIČAN DOLGA UŠESA

Zato, ker ga je oče ob krstu pri

Sv. križu prijel za ušesa in dvignil v zrak, rekoč:

»Le poglej Kočevje, tam si boš pa kruh služil!«

POCENI

»Zamisli si kosilo: juha, prikuha s pečenko, solata, kompot in dva deci vina, vse skupaj 120 din. Ali ni to poceni?«

»Madonca pa res. Kje pa to dobiš za to ceno?«

»Kdo pa je rekel, da to kje dobiš, jaz sem te samo vprašal, če ni to poceni!«

RAZPIS

Občinski ljudski odbor Kočevje razpisuje prosto delovno mesto hišnika.

Pismene ponudbe pošljite na Občinski ljudski odbor Kočevje, urad tajnika. Prošnjo na razpis je treba kolkovati s 50 din državne takse. Razpis velja od zasedbe delovnega mesta.